

Oslobosatte Anawana Halobas salgsvogn i hovedutstillingen adresserer verdens fattigdom og snuskete handelsavtaler.

John Baldessari har dekket hovedpaviljongens fasade med et drømmende landskap.

FOTO: LOTTE SANDBERG

Veneziabiennalens kafé er blitt et visuelt møte på grensen til det kaotiske: Gjennom sebramønster og neonlys gjør tyske Tobias Rehberger stedet til en kamuflesjeskulptur med referanser til Op Art.

Italienske Michelangelo Pistoletto har benyttet speil i kunsten i flere tiår, blant annet for å bevisstgjøre oss på betrakterrollens betydning i kunstverk. Ved inngangen til den 53. Veneziabiennalens hovedutstilling i *Arsenale* er vi omkranset av speil.

FOTO: VENEZIABIENNALEN

Midt i kunsten

Kunst Utstilling

53. Biennale i Venezia

«*Fare Mondi, Making Worlds*»

● Alle biennalers mor lar sin hittil yngste direktør vektlegge de sterke kunstverkene. Til tross for litt skurr er resultatet overbevisende.

Venezia

Det er ikke noe å si på regionen: John Baldessari, amerikansk kunstveteran og mottager av gulløve på årets Veneziabiennale, dekker fasaden på den internasjonale paviljongen i *Giardini* med et gigantisk fototapet: Det blå sjølandskap lar bygningsskroppen bli et bilde på utsyn og drøm.

I det andre utstillingsområdet, Venezias gamle industriested *Arsenale*, tar brasilianske Lygia Pape (1923-2004) og italienske Michelangelo Pistoletto oss med til henholdsvis himmels og oss selv: Papes lyssatte

metalltråder er spent opp som stråler i et mørklagt inngangsparti, mens Pistolettos innrammede speil, flere er knust, omkranser oss i det neste – og gjør oss til selvportretter.

Lett pompøs. Biennaledirektør Daniel Birnbaums lett pompøse og svært anvendbare utstillingstittel, *Making Worlds* (tittelen benytter egentlig en rekke språk for å understreke forskjellighet), reflekterer så vel intense mikrokosmos som større kritiske visjoner og illusoriske verdener. Nærmest på tross av at kunstnerne allerede sirkulerer i det internasjonale kunstsystemet, byr biennalen på overraskende rom og interessante verk. Slovenske Marjetica Potrč og svenske Øyvind Fahlstrøm er blant dem som står frem. Potrč for entusiastiske forslag til hvordan verden kan møte økologiske og økonomiske utfordringer, den avdøde Fahlstrøm for å politisere utstillingsrommet.

Den 53. Veneziabiennalen

Pågår: 6. juni til 22. november

Ærespris til Yoko Ono og John Baldessari.

Gulløve for beste nasjonale paviljong til Bruce Nauman, USA.

Gulløve for beste kunstner til tyske Tobias Rehberger.

Sølvøve for ung kunstner til svenske Nathalie Djurberg.

Hederlig omtale: Elmgreen & Dragset, Lygia Pape, Ming Wong, Roberto Cuoghi.

Info: www.labiennale.org

Oslobosatte Anawana Haoloba hevder seg godt med *The Greater G8 Advertising Marked Stand*, et mobilt gateutvalg av enkleste sort som tilbyr produkter fra 3. verden. Boksene inneholder imidlertid sukkertøy og kjeks, og ikke det de lover. I tillegg til å adressere handelsavtallers doble standarder, kaster Halobas verk, trolig uintendert, et tveetydig lys over biennalepublikums grådighet: Lik gripper flokker de seg rundt gratisprøvene, mens man hører utsagn

som «this was exactly what I needed now».

Paradoksalt. Biennalen i Venezia er en voksende verden: I tillegg til hovedutstillingens 90 kunstnere fra hele verden, deltar 77 land. Kun 30 har egen paviljong i *Giardini*: Verden er paradoksalt nok både globalisert og inndelt i nasjoner – som vil bli sett.

De polske og japanske paviljongene problematiserer situasjonen: Krzysztof Wodiczko ved

å vise projeksjoner av immigranter mot illusoriske vinduer, Wiwa Yanagi gjennom å dekke paviljongen med et svart telt – som understreker mobilitet og midlertidighet.

Elmgreen & Dragsets ambisiøse prosjekt, *The Collectors*, i Danmarks og den fellesnordiske paviljongen er allerede anmeldt i Aftenposten (6.6). For øvrig står den amerikanske, hollandske og greske frem. Bruce Nauman, viktig kunstner over fire tiår, benytter USAs fasade til utsagn i neonlys. Fiona Tans poetiske videoinstallasjon, *Disorient*, knytter an til Marco Polos utferd på 1200-tallet, mens den greske er viet den aldrende popkunstneren Lucas Samaras fargerike praksis.

Man står ikke kun foran, men midt i, kunsten på årets Veneziabiennale. Til og med kafé og bokhandel er gitt kunstnerisk form – av henholdsvis Tobias Rehberger og Rirkrit Taravani-ja.

LOTTE SANDBERG

Aftenposten fakta